

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki tasavallan presidentin palkkiosta. Tasavallan presidentin vuotuisen palkkion määrä vahvistetaan hallitusmuodon mukaan lailla, eikä palkkiota voida presidentin toimiaikana lisätä eikä vähentää. Viimeksi palkkio on vahvistettu 1 päivänä maaliskuuta 1994 voimaan tulleella lailla, jolla on myös vahvistettu tasavallan presidentille tuleva edustusmääräraha. Kun sekä palkka- että

kustannustaso ovat maaliskuusta 1994 olennaisesti kohonneet, on tarpeen tasavallan presidentin 1 päivänä maaliskuuta 2000 alkavaa toimikautta varten tarkistaa palkkiota ja edustusmäärärahaa.

Ehdotus liittyy vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Hallitusmuodon 26 §:ssä säädetään, että toimestaan tasavallan presidentti saa vuotuisen palkkion, jonka määrä vahvistetaan lailla ja jota ei voida hänen toimiaikanaan lisätä eikä vähentää. Tasavallan presidentin palkkiosta säädetään nykyisin 1 päivästä maaliskuuta 1994 voimassa olevassa laissa (39/1994). Sen mukaan tasavallan presidentin vuotuinen palkkio on 558 000 markkaa, minkä ohella hänelle suoritetaan 900 000 markkaa vuodessa edustustarkoituksia varten. Lisäksi presidentillä on asunto valtion talossa, jonka kunnossapito, lämmitys ja valaistus sekä sisustus kustannetaan ja tarpeellinen henkilökunta palkataan yleisillä varoilla. Presidentin palkkio ja edustusmääräraha sekä asuntoedut ovat vapaat kaikista veroista.

Tasavallan presidentin palkkiosta annettu laki on ensimmäisen, 25 päivänä heinäkuuta 1919 annetun lain jälkeen uusittu kymmenen kertaa, jolloin samalla on tarkistettu palkkion ja edustusmäärärahan suuruus palkka- ja kustannustason muuttumisen vuoksi.

Esityksen mukaan tasavallan presidentin palkkiosta 1 päivänä maaliskuuta 2000 alkavana toimikautena säädettäisiin uusi laki ja

samalla tarkistettaisiin palkkiota suhteessa palkkatason muutoksiin sekä edustusmäärärahaa suhteessa kustannustason muutoksiin. Korotuksen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon, että nousua tapahtunee palkka- ja kustannustasossa tasavallan presidentin tulevanakin toimikautena.

Hallitusmuodon 26 §:n mukaan siinä tarkoitettua tasavallan presidentin vuotuista palkkiota ei ole voitu muuttaa hänen toimiaikanaan. Uudessa 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tulevassa perustuslaissa ei ole vastaavaa säännöstä, joten palkkion muuttaminen lienee mahdollista presidentin toimikautena.

Tasavallan presidentin palkkion osalta on lähinnä otettu huomioon pääministerin palkkion muutokset ja tasavallan presidentin palkkion suhde siihen. Vuodesta 1993 lukien pääministerin palkkio on noussut 8,6 prosenttia. Tasavallan presidentin edustusmäärärahaa ja sen muutoksia on verrattu elinkustannusindeksin kehitykseen vastaavana aikana. Elinkustannusindeksi on heinäkuusta 1993 vuoden 1999 helmikuuhun noussut 76 pistettä eli 5,6 prosenttia. Edustusmäärärahalla katetaan muun muassa itsenäisyyspäivän suuren juhlavastaanoton kustannukset. Jatkuvasti lisääntyvä kansain-

välinen kanssakäyminen lisää edustusmäärärahan tarvetta.

Edellä selostetun perusteella palkkiota ehdotetaan huomioon ottaen pääministerin palkkion muutokset nostettavaksi 606 000 markaksi vuodessa. Edustusmäärärahaa ehdotetaan nostettavaksi elinkustannusindeksin nousun ja lisääntyvästä edustustarpeesta aiheutuvien lisäkustannuksen johdosta 950 000 markaksi vuodessa.

Tasavallan presidentin asuntoetua sekä palkkion, edustusmäärärahan ja asuntoedun verovapautta koskevien säännöksiä ehdotetaan pysyvän ennallaan. Näin erityisesti sen vuoksi, että verovapaus on säilytetty tasavallan presidentin eläkkeellä ja perhe-eläkkeellä sekä ehdotettu kattamaan myös eläkkeelle siirtyneille presidenteille annettavat edut. Edellä tarkoitetuista eduista ehdotetaan säädettäväksi tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetussa laissa, jonka 1 §:n muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE 23/1999) on annettu 11 päivänä kesäkuuta 1999 eduskunnalle.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukaisen tasavallan presidentin palkkion korotus aiheuttaa 48 000 markan lisäkustannukset ja edustusmäärärahojen ehdotettu korotus 50 000 markan lisäkustannukset vuodessa. Mainitut lisäkustannukset on otettu huomioon vuoden 2000 talousarvioesityksessä, joka on annettu eduskunnalle 1 päivänä syyskuuta 1999.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000. Lailla kumottaisiin voimassa oleva tasavallan presidentin palkkiosta annettu laki.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tasavallan presidentin palkkiosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuotuinen palkkio, jonka tasavallan presidentti saa toimestaan, on 606 000 markkaa. Sen ohessa hänelle suoritetaan 950 000 markkaa vuodessa edustustarkoituksia varten. Presidentillä on lisäksi asunto valtion talossa, jonka kunnossapito, lämmitys ja valaistus sekä sisustus kustannetaan ja tarpeellinen henkilökunta palkataan valtion varoilla.

Presidentin palkkio ja edustusmääräraha sekä asuntoedut ovat vapaat kaikista veroista.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan tasavallan presidentin palkkiosta 14 päivänä tammikuuta 1994 annettu laki (39/1994).

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Pääministeri Paavo Lipponen

